

Bauer Kristóf: Bizonytalanság az Egyesült Államok szerepével kapcsolatban – A Pew közvélemény-kutatásának eredményei

Vezetői összefoglaló

A PEW Kutatóközpont 2016 tavaszán végzett közvélemény-kutatása alapján az amerikai lakosság véleménye az ország jövőjét érintő kérdésekben jelentősen polarizált. Főbb megállapítások:

– Az amerikaiak szerint az Amerikai Egyesült Államoknak elsősorban a saját problémáival kellene foglalkoznia, a következő elnöknek jobban kellene fókuszálnia a belügyekre.

– Az Egyesült Államok nemzetközi befolyása és szerepe csökkent, jelenleg kisebb, mint tíz évvel ezelőtt.

– Az Iszlám Állam a legsúlyosabb érzékelt fenyegetés, amit a kibertámadások és a globális gazdasági instabilitás követ – a nemzetközi vezető szerepet és a gazdasági befolyást veszélyeztető kihívásokat és szereplőket (Kína, Oroszország) kevésbé látják problémának.

– A védelmi költségvetés kérdésében a többség szerint nincs szükség növelésre vagy csökkentésre, a költségvetés-növelés támogatása pedig főleg a republikánusok és azon belül a konzervatív republikánusok között jelentős.

– Izrael és egy független palesztin állam békében tudna egymás mellett létezni.

– Pozitív a NATO, az EU és az ENSZ megítélése, és fontos az európai államok irányában a transzatlanti kapcsolat fenntartása.

– Körülbelül ugyanannyian értenek egyet a Barack Obama elnökség alatt meghozott döntésekkel (48%), mint ahányan ellenzik azokat (47%), a leköszönő elnök külpolitikai intézkedéseit azonban többen ellenzik, mint ahányan támogatják.

A Pew Kutatóközpont (Pew Research Center) 2016 tavaszán közvélemény-kutatást folytatott az Egyesült Államokban, amelynek célja az volt, hogy átfogó képet kaphassanak arról, hogyan vélekedik az amerikai lakosság napjaink kihívásairól és fenyegetéseiről. A tanulmány a közvélemény-kutatás¹ eredményeit összegzi.

A felmérés alapján kijelenthető, hogy az elmúlt 10 év külpolitikai és gazdasági töréspontjai jól kiolvasható nyomot hagytak az amerikaiakban. Összességében elmondható, hogy az amerikai világvezető szerepbe vetett hit meggyengült, és a többség azon intézkedéseket támogatja, amelyek célja a belső biztonság és prosperitás megteremtése. Ezzel összhangban a szövetségesek véleménye is másodlagos a döntéshozatalban, annak ellenére, hogy a nemzetközi szervezeteket és szövetségi rendszereket támogatják a választók.

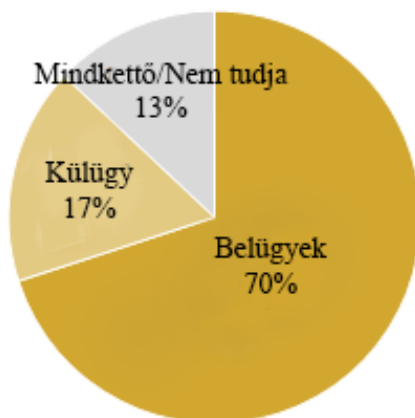
Nemzetközi szerepvállalás

Az amerikai lakosság „aggodalommal és nyugtalan-sággal” szemléli az USA szerepét a világban. A legtöbb amerikai szerint jobban tenné, ha az Egyesült Államok a saját problémáival foglalkozna, és hagyná a többi országot a sajátjait kezelni.

Annak ellenére, hogy az USA aktív szerepvállalását ellenzők száma 2013 óta csökkent, a lakosság továbbra is ódzkodik a nemzetközi szerepvállalástól. Több amerikai gondolja úgy, hogy az Egyesült Államoknak túlzott az elkötelezettsége a nemzetközi kihívások kezelése iránt (41%), mint akik szerint túl alacsony (27%), és azok száma, akik szerint az USA-nak túl aktív a külpolitikája, tíz százalékponttal csökkent az elmúlt három évben.

Az amerikaiak 43%-a támogatja, hogy az USA „a saját érdekeit képviselje a nemzetközi ügyekben”, és 57%-a gondolja úgy, hogy „a saját problémáival foglalkozzon, és hagyja a többi országot a sajátjaival küzdeni”. A befelé fordulás a mesterszintű diplománál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők körében jellemző, még a posztgraduális végzettséggel rendelkezők inkább úgy gondolják, hogy az Egyesült Államoknak inkább más országokat kellene segítenie (56%).

¹ A kutatás eredményei elérhetők: DOHERTY, Caroll, KILEY, Jocelyn, JAMESON, Bridget: [Public Uncertain, Divided Over America's Place in the World](#) [online], [2016. 05. 05.].

1. ábra: A következő elnök a belügyekre vagy a külügyekre fókuszáljon?

A lakosság 70%-a gondolja úgy, következő elnöknek elsősorban belügyekre és nem a külügyre kell fókuszálnia, míg 17%-a válaszolta azt, hogy a prioritásnak a külügynek kell lennie. Ez nem jelent pártpreferencia szerinti törésvonalat, a demokrata szavazók 73%-a, míg a republikánusok 65%-a ért egyet a belföldi problémák elsődlegességével.

	1993	1997	2001	2001	2005	2009	2012	2016.
	%	%	Szept. %	Okt. %	%	%	%	%
Egyedüli vezető	10	12	13	12	12	14	12	15
Megosztott vezetés	81	73	75	79	74	70	72	73
Nagyobb aktivitás	27	22	25	33	25	19	20	23
Egyenlő aktivitás	52	50	49	45	47	48	51	48
Ne legyen vezető	7	11	8	3	10	11	12	9

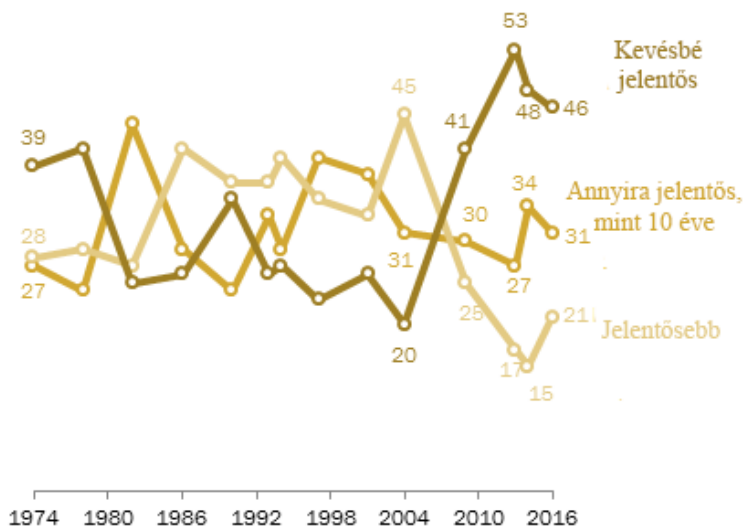
2. ábra: Milyen vezető szerepet vállaljon az Egyesült Államok?

Ezzel szemben a többség (55%) támogatja azon politikákat, amelyek azt segítik elő, hogy az USA maradjon az egyetlen katonai szuperhatalom, mindösszesen 36% gondolja úgy, hogy elfogadható lenne, ha egy másik ország katonailag felzárkózna az Egyesült Államok mellé. Már két évtizeddel ezelőtt a lakosság azt támogatta, hogy az USA megosztottan vállaljon vezető szerepet a világban, és ez azóta sem változott: a közvélemény-kutatás eredményei alapján manapság az amerikaiak 73%-a szeretne megosztottan vezető szerepet, 15% támogatja az egyedüli vezető szerepet, és 9%-a utasítja el a vezető szerepet.

Percepció

A válaszadók szerint az USA kevésbé erős, illetve a nemzetközi közösség által kevésbé tisztelt állam, mint évekkel ezelőtt, azonban abban egyetértenek, hogy az Egyesült Államok a világ vezető katonai és gazdasági hatalma.

Azok, akik úgy látják, hogy az USA kevésbé megbecsült tagja a nemzetközi közösségnek, úgy gondolják, hogy ez egy komoly probléma (a teljes lakosság 38%-a). A lakosság kisebb része (14%) gondolja, hogy ez csupán egy jelentéktelenebb probléma, míg 4% látja úgy, hogy ez egyáltalán nem jelent problémát.

3. ábra: Az Egyesült Államok kevésbé jelentős mint 10 éve?

Az amerikaiak közel háromnegyede (72%) szerint az Egyesült Államok a világ első számú katonai hatalma, és 54%-uk szerint a világ vezető gazdasági hatalma. A válaszadók 34%-a Kínát, 6%-a Japánt, és 2%-a az Európai Unió országai jelölték meg első számú gazdasági hatalomnak. 2008 óta először fordul elő, hogy az amerikaiak legalább fele az USA-t jelölje meg gazdasági vezető hatalomnak.

A világgazdaságban való részvétel

Az amerikaiak óvatossággal tekintenek a világgazdaságban való részvételre. A lakosság fele (49%) szerint „rossz, mert csökkenti a béreket, és állásokat szüntet meg az Egyesült Államokban”, 44%-uk gondolja azt, hogy „jó dolog, mert piacokhoz juttatja az USA-t, és lehetőséget ad a növekedésre”.

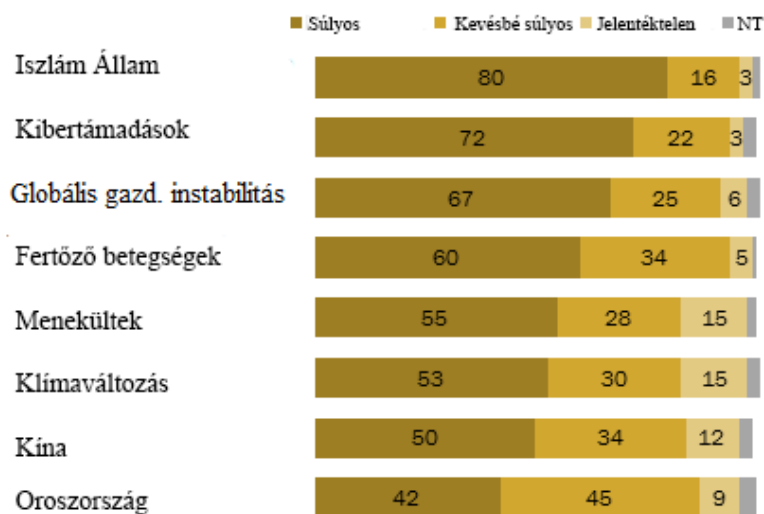
A többség támogatja azt, hogy fejlődő országokból több árut importáljanak (52%), és azt is, hogy az amerikai vállalatok fejlődő országokban fektessenek be (szintén 52%). A lakosság 40%-a elutasítja ezeket az intézkedéseket.

Mindhárom kérdésben erősen megjelenik a pártpreferencia szerinti különbözőség, a demokraták sokkal nagyobb mértékben támogatják a külföldi kereskedelmet, mint a republikánusok.

Fenyegetések

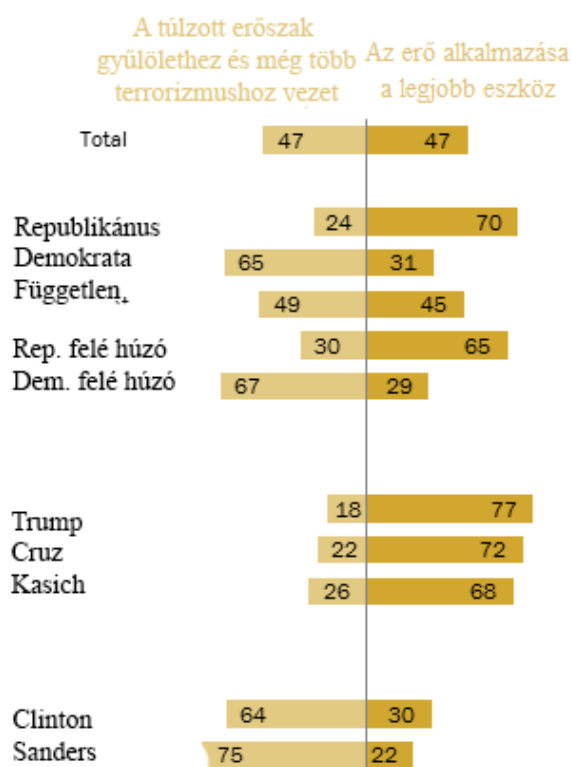
Az Iszlám Állam a legnagyobb észlelt fenyegetés az amerikai lakosság számára. Összességében a válaszadók 80%-a gondolja úgy, hogy az ISIS súlyos fenyegetést jelent az Egyesült Államok számára, 16% szerint kis fenyegetést jelent, 3% gondolja úgy, hogy egyáltalán nem jelent fenyegetést.

A többség (62%) támogatja az Iszlám Állam ellen folytatott műveleteket Irakban és Szíriában, 33% ellenzi, ez a nézet stabilan nőtt az elmúlt egy évben. Arról azonban megoszlanak a vélemények, hogy szárazföldi csapatokat is be kellene vetni a műveletek során, ezt a lépést 46% támogatja és 50% ellenzi.

4. ábra: Az Egyesült Államokat érintő fenyegetések megítélése

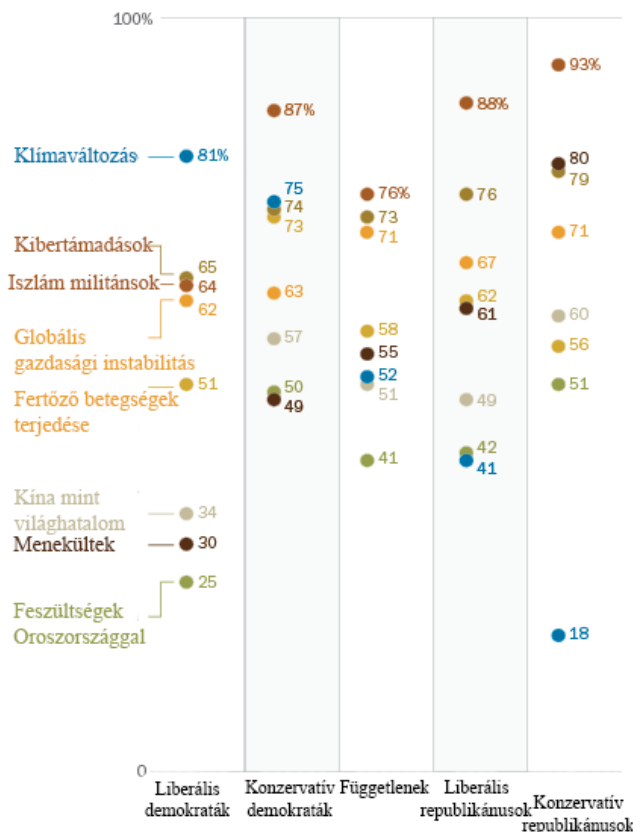
A lakosság szerint a terrorellenes intézkedésekkel kapcsolatban az aggasztóbb (50%), hogy a kormányzat lépései nem tettek eleget az ország védelmének érdekében, mint az, hogy túl nagy mértékben korlátozzák a polgárjogokat (35%). December óta (a párizsi és San Bernandó-i merényletek után) a „nem tesznek eleget” vélemény csökkent 6 százalékponttal, míg a „polgárjog-korlátozás” vélemény 7 százalékponttal nőtt.

5. ábra: A nemzetközi terrorizmus elleni fegyveres fellépésről

A más országok által elkövetett kibertámadás a második a globális fenyegetések listáján: a lakosság 72%-a szerint komoly fenyegetést jelentenek. Szorosan utána következik a globális instabilitástól való félelem (67%). A fertőző betegségek terjedésének fenyegetéséről mért idei vélemény 8%-kal meghaladja a 2014-es Ebola-járvány idején mért arányt (akkor 52% gondolta súlyos fenyegetésnek). Az Irakból és Szíriából érkező nagyszámú menekült az amerikaiak 55%-a szerint súlyos fenyegetés, míg a lakosság 53%-a gondolja a globális klímaváltozást komoly problémának.

Kína megerősödését a lakosság inkább fenyegetésként érzi (50%), mint Oroszországot, azonban csupán 23% gondolja őket ellenfélnek, illetve 44% komoly problémának, de nem ellenfélnek.

6. ábra: Az Egyesült Államok jólétét leginkább veszélyeztető fenyegetések

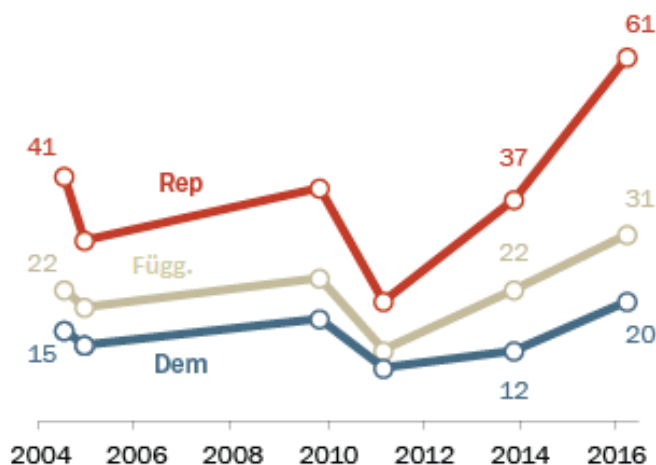
Védelmi költségvetés

Egy évtized óta először több amerikai (35%) gondolja úgy, hogy a védelmi költségvetést növelni kell, semmint csökkenteni (24%). A többség (40%) szerint azonban a mostani költségvetést nem kell megváltoztatni.

7. ábra: A védelmi költségvetés...

A védelmi költségvetés-növelés támogatása főleg a republikánusok (61%) és azon belül a konzervatív republikánusok között jelentős. A konzervatív republikánusok több mint kétharmada (67%) támogatja a növelést, ez az utolsó kutatás óta 28 százalékpontos emelkedés. A többi politikai párt támogatói között is terjedőben van ez a vélemény, de kevésbé, mint a republikánusok esetében, jelenleg a demokrata szavazók 20%-a támogatja a költségvetés növelését.

8. ábra: A költségvetés növelésének hívei politikai irányzatoként

Ez a különbség megmutatja az Egyesült Államok külpolitikájával kapcsolatos pártok közötti ellentéteket. Ezek közé beletartozik a terrorizmus elleni küzdelem, a globális fenyegetések mértékéről alkotott kép, az izraeli–palesztin konfliktus és az USA elköteleződése a világ problémái iránt.

Izrael és Palesztina

Az amerikai lakosság már évtizedek óta jobban szimpatizál Izraellel (54%) az izraeli–palesztin konfliktus kapcsán, mint a palesztinokkal (19%), míg 13%-uknak nincs preferenciája. 2014 júliusa óta az eredmények kis mértékben változtak, a palesztin fél támogatása 5%-kal nőtt. A pártok szavazói ebben a kérdésben is enyhén eltérő álláspontokat képviselnek: a republikánus szavazók 75%-a támogatja az izraelieket, és a demokrata szavazók is többségben Izraelt támogatják, azonban a különbség jóval kisebb (43% támogatja Izraelt, 29% szimpatizál a palesztinokkal). A lakosság 50%-a úgy gondolja, hogy egy palesztin állam és Izrael békében együtt tudna élni, és 2014 (Izrael és Hamasz összetűzései) óta egyre többen gondolják úgy, hogy életképes a kétállami megoldás.

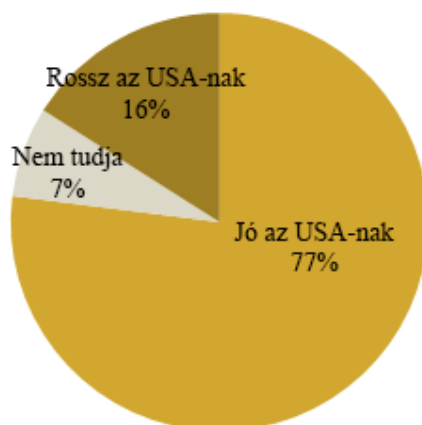
	2014. április %	2014. augusztus %	2016. augusztus %	Változás
Teljes:	46	43	50	+7
Republikánus	34	38	38	0
Demokrata	52	49	61	+12
Független	50	43	51	+8

9. ábra: Azok aránya, akik úgy vélik, hogy az izraeliek és egy független palesztin állam békében tudna élni

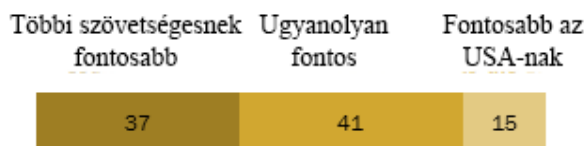
Szövetségesek

A lakosság nagy többsége támogatja a NATO-t, 77% gondolja úgy, hogy a tagság hasznos az USA számára, és 53%-nak inkább pozitívan gondol a szervezetre. Ez a nézet az évek során alig változott.

A lakosság megosztott abban, hogy kinek fontosabb a szövetség: 37% válaszolta azt, hogy az európai szövetségeknek és Kanadának fontosabb a szövetség, mint az USA-nak, azonban 41% azt válaszolta, hogy ugyanannyira fontos az Egyesült Államoknak, mint a többi szövetségesnek, csupán 15% gondolja úgy, hogy az Egyesült Államoknak „éri meg” legjobban a szövetségbe való tartozás.

10. ábra: A NATO...

11. ábra: A NATO...

Annak ellenére, hogy az Egyesült Államok szövetségesei támogatást élveznek a lakosság oldaláról, és az amerikaiak többsége (51%) úgy gondolja, hogy a szövetségesek érdekeit is figyelembe kell venni a döntéshozatal során, 42% szerint az Egyesült Államoknak a saját érdekeit kell érvényesítenie, még akkor is, ha a szövetségesek nem értenek vele egyet.

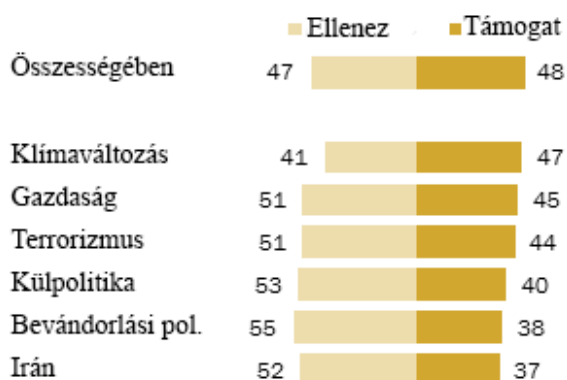
Az ENSZ-et és az Európai Uniót is pozitív képen látja a lakosság, és az amerikaiak többsége továbbra is az európai országokkal való kapcsolatokat tartja fontosabbnak (52%) mint az ázsiaiakéval (32%). E nézetek az elmúlt két évtizedben alig változtak, egy alkalommal gondolták fontosabbnak az ázsiai kapcsolatokat, 2011-ben, az akkori kínai miniszterelnök, Hu Dzsintao látogatása előtt.

12. ábra: Az európai vagy az ázsiai országokkal való kapcsolat a fontosabb?

Pártpolitika

A Republikánus Párt még mindig élvezi a lakosság támogatását abban, hogy ki kezelné legjobban a legtöbb külpolitikai kérdést (46%), a klímaváltozás kezelésében azonban a Demokrata Párt vezet. Körülbelül ugyanannyian értenek egyet az Obama-elnökség alatt meghozott döntésekkel (48%), mint ahányan ellenzik azokat (47%). Összességében a külpolitikai kérdésekben azonban kevesebben értenek egyet Obama döntéseivel (40%), mint ahányan nem (53%). A terrorizmussal és Iránnal kapcsolatban hasonlóak a vélemények, 51 és 52 százalék utasítja el az intézkedéseket, míg a bevándorlás kérdésében még kisebb a támogatás: a lakosság 55%-a utasítja el, 38% pedig támogatja a meghozott döntéseket.

13. ábra: Ellenzi vagy támogatja Obama politikáját a különböző területeken?

Obama külpolitikájával kapcsolatban 41% gondolja úgy, hogy túlságosan figyelembe veszi más országok érdekeit, 36% ért egyet az egyensúllyal, és 18% pedig azon a véleményen van, hogy az elnök túlságosan kevésbé veszi figyelembe más országok érdekeit.

A kutatásról

A Pew egy Egyesült Államokbeli független „fact tank”, mely célja, hogy a lakosságot tájékoztatassa különböző kérdésekről, hozzáállásokról és trendekről, amelyek befolyásolják a világot. Nem tesz policy ajánlásokat. A központ közvélemény-kutatásokat, demográfiai kutatásokat, tartalomelemzéseket és egyéb adatalapú társadalomtudományi kutatásokat folytat.

A kutatást a Pew április 4-e és 24-e között végezte telefonon keresztül. Összesen 4011 főt kérdeztek meg, és mind az ötven államból, valamint Washington D.C.-ből vettek részt benne.

Stratégiai Védelmi Kutatóközpont

NÉZŐPONTOK 2016/9.

Az „SVKK Nézőpontok” 2010 óta a Kutatóközpont külső munkatársainak tematikus szakpolitikai elemzéseit, értékeléseit közreadó, illetve a Központ munkatársainak szubjektívebb szakmai véleményét közlő időszakos kiadvány.

Az NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont független szakpolitikai kutatóintézet, a kiadványaiban megjelenő elemzések, állásponatok, vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét. Az elemzésben foglalt információk, adatok, megállapítások tájékoztatás céljából készültek.

Kiadó: Nemzeti Köszolgálati Egyetem

Szerkesztés és tördelés:
Bazsó Márton, Csiki Tamás

A kiadó elérhetősége:

1581 Budapest, Pf. 15.

Tel: 00 36 1 432-90-92

E-mail: svkk@uni-nke.hu

© Bauer Kristóf, 2016

© Nemzeti Köszolgálati Egyetem, 2016